

مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی
سال دوم، شماره پیاپی ۸، تابستان ۱۳۹۴
صفحه ۲۹ - ۲۱

تحلیل وضعیت کتب درس مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌های ایران تا پایان سال ۱۳۹۳ از نظر ساختار، محتوا و صوری

فاطمه دولتشاه^۱، رضا صابونچی^۲، حمید قاسمی^۳

۱. دانشجویی کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی
  ۲. استادیار دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد
  ۳. دکتری مدیریت و رسانه‌های ورزشی و استادیار دانشگاه پیام نور
- (تاریخ دریافت: ۹۴/۰۲/۲۱ - تاریخ تصویب: ۹۴/۰۵/۲۶)

چکیده

هدف کلی از تحقیق حاضر تحلیل وضعیت کتب درس مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌های ایران تا پایان سال ۱۳۹۳ از نظر ساختار، محتوا و صوری بود. روش تحقیق در این پژوهش از نظر استراتژی ترکیبی (توصیفی و کیفی)، از نظر مسیر اجرا تحلیل محتوا و مصاحبه، از نظر جمع‌آوری اطلاعات، اسنادی و از نظر رویکرد زمانی، حال نگر می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل دو بخش بود که بخش اول شامل کلیه اساتید دانشگاه و دانشجویان رتبه اول تا سوم مقطع دکترا رشته مدیریت ورزشی بود و بخش دوم شامل ۱۸ کتاب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی منتشر شده تا پایان پاییز ۱۳۹۳ بود که نمونه آماری برابر جامعه آماری بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات را برگه کدگذاری شده محقق ساخته دو بخشی شامل مشخصات عمومی کتاب و مقوله‌ها یا واحدهای تحلیل تشکیل داد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، جداول فراوانی و درصد و آمار استنباطی و تی تک نمونه‌ای بوسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ انجام گرفت. با توجه به یافته‌های حاصل از مطالعه وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید و دانشجویان از بعد محتوای مناسب نیست ولی از بعد ساختاری و صوری مناسب است. به هر حال، کتاب درسی خصوصیات و ویژگی‌های متنوع و ابعاد گوناگونی دارد. داوری درباره آن مستلزم ارزیابی همه جانبه و نقد و بررسی کتاب از جنبه‌های گوناگون، از جمله محتوای، زبانی، ساختاری و شکل ظاهری است.

واژه‌های کلیدی: کتب درسی، مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی، دانشگاه‌های ایران، ساختار، محتوا و صوری.

مقدمه

را در برمی‌گیرند و ناشران متعددی اقدام به انتشار کتب ورزشی می‌نمایند و هر یک در تلاش هستند تا بازارها و نیازهای مصرف‌کنندگان را تشخیص دهند و بر اساس آن نیازهای خواسته‌ها و تقاضاهای کتاب منتشر نمایند (کشکر، قاسمی و تجاری، ۱۳۹۰). در سال‌های اخیر کتاب‌های فراوانی در زمینه‌های تخصصی ورزشی منتشر شده است که یکی از آنها مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی که یکی از تخصص‌های بسیار مهم در حوزه مدیریت ورزشی است (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۱). البته بدیهی است که این کتاب‌ها خالی از اشکال نبوده و به هیچ وجه کامل نیست. زیرا به دلیل ناآشنایی مولفان با معیارهای تدوین کتب درسی، براساس دیدگاه‌ها و سلیقه نویسنده‌گان و مولفان و بدون توجه به معیارهای تدوین کتاب تهیه شده و با معیارهای مطلوب، فاصله زیادی دارد (قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲). از این‌رو، تحلیل وضعیت کتب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی در سطح کشور ضروری به نظر می‌رسد. در رشتۀ تربیت بدنی و علوم ورزشی در داخل و خارج کشور چندین مطالعه به بررسی تحلیل محتوای مجلات علمی - پژوهشی (عسگری، الهی و پورسلطانی - زرندی، ۱۳۹۳؛ عسگری، الهی و پورسلطانی، ۱۳۹۱؛ شریفی، میرداره‌ریجانی و عسگری، ۱۳۹۱؛ عسگری، الهی و پورسلطانی، ۱۳۹۰؛ قاسمی و همکاران، ۱۳۸۹؛ تپه‌رشی، ۱۳۸۹؛ عیدی و همکاران، ۱۳۸۶؛ شلبری، ۲۰۱۰؛ وارنینگ^۱ و همکاران، ۲۰۰۹؛ براندا جی و همکاران، ۲۰۰۵؛ پیتر و پدرسن، ۲۰۰۵ و ۲۰۰۱)، روزنامه‌های ورزشی (بارفروش، ۱۳۸۷؛ رضایی، ۱۳۸۵؛ افچنگی، ۱۳۸۱)، برنامه‌های تلویزیونی (صدیقی، ۱۳۸۸)، نشر کتاب (قاسمی، کشکر و موسوی، ۱۳۹۱) و تحلیل کتب مختلف (ایزدپرست، ۱۳۹۳؛ قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲؛ ایزدی، عابدینی‌بلترک و منصوری، ۱۳۹۰؛ رضی، ۱۳۸۸؛ رضوی و نظرعلی، ۱۳۸۶؛ رضوی و یاسمی، ۱۳۷۴؛ لوپز- مانوز^۲ و همکاران، ۲۰۰۳) پرداخته‌اند با این حال مطالعه در زمینه تحلیل محتوای کتب دانشگاهی تربیت بدنی و علوم ورزشی کمتر صورت گرفته است (ایزدپرست، ۱۳۹۳؛ قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲؛ رضی، ۱۳۸۸) بخصوص این که در زمینه تحلیل محتوای کتب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی تا به حال مطالعه‌ای صورت نگرفته است. لذا، مطالعات دیگری لازم و ضروری است که در زمینه

کتاب، قدیمی‌ترین، دوست‌داشتنی‌ترین و در عین حال ماندنی‌ترین وسیله ارتباطی و مظہر اندیشه و خردورزی آدمی و از مهم‌ترین ابزارهای اطلاع‌رسانی به شمار می‌رود (میروکیلی، ۱۳۸۲؛ حاجی‌زین‌العابدینی، ۱۳۸۰؛ هاشمی، ۱۳۷۳). کتاب محصولی فرهنگی، علمی، اجتماعی، صنعتی و حاصل دست رنج نویسنده، ناشر و توزیع‌کننده است که در نهایت با هدف اعتلای علمی، اطلاعاتی و افزایش آگاهی در اختیار خواننده قرار می‌گیرد. کتاب سرمایه‌ای معنوی از دستاورد اندیشه‌فردی یا گروهی است. به عبارت دیگر، کتاب ارتباط تنگاتنگ اندیشه‌های است (قاسمی، کشکر و موسوی، ۱۳۹۱). نقش کتاب در گسترش تمدن بشری بر هیچ کس پوشیده نیست. نوشه‌های بشر در طول هزاران سال (اعم از سنگ نوشه‌ها، الواح فلزی، پاپیروس، کاغذ، الواح الکترونیک و غیره) پیام‌آور دانش و بینش برای آدمیان بوده و هست (آذرنگ، ۱۳۸۱). از اعصار گذشته تاکنون، کتاب به عنوان یکی از رسانه‌های مهم انتقال علم و دانش بین افراد و تمدن‌های مختلف بوده است (قاسمی، کشکر و موسوی، ۱۳۹۱). این رسانه دروازه‌ای به سوی گستره دانش و معرفت می‌باشد و کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشر و گوهری برای آگاهی و هدایت مردم در جهت تحولات بزرگ اجتماعی است (روستایی‌فیروزآباد، ۱۳۹۰). چگونگی تنظیم ساختار و محتوای کتاب عامل مهمی در تعیین چگونگی یادگیری را مشکل کارآیی و نامناسب بودن ساختار و یا محتوا آن یادگیری را مشکل می‌کند یا نتیجه‌ای کمتر از انتظار به بار می‌آورد. در واقع، در تهیه کتاب مؤثر و اثربخش، تحلیل محتوا و ساختار آن می‌تواند تحولات مثبتی را در شیوه تدوین و طراحی کتاب به وجود آورد و راه‌گشای حل بسیاری از مشکلات جاری آموزش باشد. در حقیقت، تحلیل محتوا و ساختار کتب می‌تواند زمینه شناخت بیشتر آن را فراهم می‌آورد و نقاط قوت و ضعف احتمالی آنها را برای اصلاح و تغییر احتمالی، متناسب با اهداف تعیین شده و اصول علمی در اختیار مدیران و برنامه‌ریزان و مؤلفان قرار دهد.

سالیانه کتاب‌های تخصصی زیادی در زمینه‌های مختلف انتشار می‌یابند اما کتاب‌های ورزشی با توجه به مخاطبین مختلف و گستردگی که در ابعاد «دانشگاهی و غیردانشگاهی»، «عام و تخصص» و «رده‌های سنی مختلف» دارند، سطح پوشش زیادی

1. Warning
2. Lopez - Munoz

نمونه آماری تحقیق شامل دو بخش بود که بخش اول شامل ۶ شرکت کننده از اساتید دانشگاه و ۶ شرکت کننده دانشجویان رتبه اول تا سوم مقطع دکترا رشته مدیریت ورزشی بود و بخش دوم با توجه به معبدود بودن جامعه آماری شامل ۱۸ کتاب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی منتشر شده تا پایان پاییز ۱۳۹۳ بود (نمونه آماری برابر جامعه آماری بود)

متغیرهای تحقیق شامل متغیرهای صوری: (عطف جلد، جنس شکل؛ قطع کتاب؛ گرافیک جلد؛ نوع فونت؛ همخوانی عکس جلد با عنوان کتاب؛ کیفیت صفحه آرایی؛ کیفیت صحافی).

متغیرهای ساختاری: (تصاویر؛ جدول؛ نمودار؛ واژه نامه؛ فهرست منابع؛ جایگاه فهرست منابع؛ انطباق سر فصل‌ها با مصوب وزارت علوم؛ مقدمه اول فصل؛ خلاصه فصل؛ سوال‌های ارزشیابی؛ اهداف کلی در ابتدای هر فصل؛ پیشگفتار).

متغیرهای محتوازی: (سال انتشار؛ تعداد صفحات؛ تعداد منابع فارسی تعداد منابع انگلیسی؛ منابع الکترونیکی؛ تالیف یا ترجمه؛ تعداد مولف؛ تعداد مترجم؛ همخوانی تصاویر با مطالب؛ تناسب حجم فصول؛ نحوه بیان مطالب؛ مفاهیم جدید؛ تجدید چاپ؛ پوشش رشته خاص؛ تناسب بین عنوان و موضوع هر فصل).

متغیرهای ساختاری یا روشی: (پیوست).

متغیرهای زبانی: (علامه سجانوندی؛ زیرنویس).

ابزار جمع‌آوری اطلاعات را برگه کدگذاری شده محقق ساخته دو بخشی شامل مشخصات عمومی کتاب و مقوله‌ها یا واحدهای تحلیل تشکیل داد. در تحقیق حاضر، جمع‌آوری اطلاعات در دو مرحله به شرح زیر انجام گرفت در مرحله اول جهت تعیین روایی و اعتبار متغیرها یا مقوله‌های انتخابی در جهت انطباق با اهداف و فرضیه‌های تحقیق، برگه کدگذاری همراه با اهداف و فرضیه‌ها و دستورالعمل کدگذاری به ۱۲ نفر از صاحب‌نظران و کارشناسان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در گرایش مدیریت ورزشی ارایه شد و با جمع‌بندی نظرات و تایید نهایی، روایی مقوله‌ها تایید شد. در مرحله دوم تمام ۱۸ کتاب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی منتشر شده تا پایان پاییز ۱۳۹۳ توسط ۳ کدگذار و بر اساس برگه کدگذاری محقق ساخته مورد

تحلیل کتب دانشگاهی بخصوص کتب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی صورت گیرد.

در واقع، این کتب بایستی مورد تحلیل و بازنگری قرار گیرند تا هم با نیازهای فرآیندان هماهنگ شود، هم با نیازهای جامعه ورزش کشور و هم اهداف آموزش عالی کشور را فراهم آورد. با توجه به ضعف‌های احتمالی موجود، اهمیت و نقش تحلیل ساختار و محتوا در بهبود کتب ورزشی بخصوص کتب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی و همچنین تحقیقات کمی که در این زمینه تحلیل ساختار و محتوا کتب ورزشی انجام شده است، لازم است تا تحقیقی در این زمینه، انجام گیرد.

بنابراین، محقق در این تحقیق در پی پاسخ به سوالات زیر خواهد بود:

۱- وضعیت کتب مربوط به مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی از نظر ساختار چگونه است؟

۲- وضعیت کتب مربوط به مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی از نظر محتوا چگونه است؟

۳- وضعیت کتب مربوط به مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی از نظر صوری چگونه است؟

روش پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش از نظر استراتژی ترکیبی (توصیفی و کیفی)، از نظر مسیر اجرا تحلیل محتوا و مصاحبه، از نظر جمع‌آوری اطلاعات، اسنادی و از نظر رویکرد زمانی، حال-نگر می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل دو بخش بود که بخش اول شامل کلیه اساتید دانشگاه و دانشجویان رتبه اول تا سوم مقطع دکترا رشته مدیریت ورزشی بود و بخش دوم شامل ۱۸ کتاب مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی منتشر شده از انتشارات: آوای ظهور (۱ جلد کتاب)، بامداد کتاب (۲ جلد کتاب)، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی (۱ جلد کتاب)، پوران پژوهان (۱ جلد کتاب)، دانشگاه الزهرا (۱ جلد کتاب)، دانشگاه پولی‌سینما (۱ جلد کتاب)، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (۱ جلد کتاب)، دانشگاه تهران (۱ جلد کتاب)، علم و حرکت (۱ جلد کتاب) و حتمی (۱ جلد کتاب) تا پایان پاییز ۱۳۹۳ بود

یافته‌های تحقیق

برای بررسی طبیعی بودن توزیع متغیرهای تحقیق از آزمون کلموگروف اسپیرونوف (K-S) استفاده شد. نتایج نشان داد، تمام توزیع‌ها از لحاظ آماری نرمال می‌باشند ($p > 0.05$).

تحلیل قرار گرفت. بعد از اتمام پاسخ آزمودنی‌ها پرسش‌نامه‌ها توسط پژوهش‌گر برای انجام عملیات آماری جمع‌آوری شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، جداول فراوانی و درصد و آمار استنباطی و تی تک نمونه‌ای بوسیله نرم‌افزار SPSS21 انجام گرفت.

جدول ۱. آماره‌های آزمون کلموگروف اسپیرونوف جهت طبیعی بودن توزیع داده‌ها

	آماره‌ها		متغیرهای پژوهش	از دید
توزیع	p	z		
طبیعی	۰/۸۳	۰/۲۱	محتوایی	استاد
طبیعی	۰/۷۹	۰/۶۳		
طبیعی	۰/۲۴	۱/۱۱		
طبیعی	۰/۸۹	۰/۱۳		
طبیعی	۰/۵۸	۰/۶۳	محتوایی	دانشجویان
طبیعی	۰/۲۶	۱/۰۳		

دیدگاه استاد از بعد محتوایی استفاده شد. نتایج در جدول شماره ۲ نشان داده شده است.

با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از

جدول ۲. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه استاد از بعد محتوایی

سطح معنی‌داری	t	درجه آزادی	میانگین فرضی	میانگین	میانگین	تعداد	متغیر
۰/۰۰۱**	-۶/۰۲	۹	۳	۲/۳۲	۱۰		بعد محتوایی

$P < 0.01$ **

با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد محتوایی استفاده شد. نتایج در جدول شماره ۳ نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول شماره ۲ و با توجه به منفی بودن t می‌توان گفت که وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه استاد از بعد محتوایی به طور معنی‌داری نامناسب است ($T = -6/02$, $P < 0.01$).

جدول ۳. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد محتوایی

سطح معنی‌داری	t	درجه آزادی	میانگین فرضی	میانگین	میانگین	تعداد	متغیر
۰/۹۳	۰/۰۸	۹	۳	۲/۹۹	۱۰		بعد محتوایی

$P < 0.01$ ***

تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه استاد از بعد ساختاری استفاده شد. نتایج در جدول شماره ۴ نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول شماره ۳ کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد محتوایی به طور معنی‌داری مناسب نیست. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی

جدول ۴. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه استاد از بعد ساختاری

سطح معنی‌داری	t	درجه آزادی	میانگین فرضی	میانگین	میانگین	تعداد	متغیر
۰/۰۰۱*	۱۰/۶۸	۹	۳	۴/۷۲	۱۰		بعد ساختاری

$P < 0.01$ ***

با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد ساختاری استفاده شد. نتایج در جدول شماره ۵ نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول شماره ۴ و با توجه به مثبت بودن T می‌توان گفت که وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید از بعد ساختاری به طور معنی‌داری مناسب است ($t=10/68, P<0.01$).

جدول ۵. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد ساختاری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
بعد ساختاری	۱۰	۴/۵۳	۳	۹	۱۳/۷۰	.۰/۰۱**

$P<0.01$ **

بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید از بعد ظاهری انتشاری استفاده شد. نتایج در جدول شماره ۶ نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول شماره ۵ وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد ساختاری به طور معنی‌داری مناسب می‌باشد ($t=13/70, P<0.01$). با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای

جدول ۶. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید از بعد ظاهری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
بعد ظاهری	۱۰	۴/۰۵	۳	۹	۱۳/۷۰	.۰/۰۱**

$P<0.01$ **

با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد ظاهری انتشاری استفاده شد. نتایج در جدول (۷) نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول (۶) و با توجه به مثبت بودن T می‌توان گفت که وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید از بعد ظاهری به طور معنی‌داری مناسب است ($t=6/36, P<0.01$).

جدول ۷. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد ظاهری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
بعد ظاهری	۱۰	۳/۷۳	۳	۹	۶/۳۶	.۰/۰۱**

$P<0.01$ **

اجرا و سر فصل دروس در دوره کارشناسی تربیت بدنه با گرایش مریبگری " نشان دادند که بین دیدگاه دانشجویان دوره اول با دانشجویان دوره دوم اختلاف معنی‌داری را نشان نداد اما بین دانشجویان دوره اول با استادان و بین دانشجویان دوره دوم با استادان دوره کارشناسی تربیت بدنه با گرایش مریبگری اختلاف معنی‌داری مشاهده گردید. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، نشان دهنده ضرورت وجود این کتب برای رشته مدیریت ورزشی از سال ۱۳۹۱ به بعد است و احتمالاً به علت سیاست‌های حمایتی دولت و عوامل اقتصادی و اجتماعی مانند سودآوری بازار و اقبال

با توجه به نتایج جدول (۷) وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه دانشجویان از بعد ظاهری به طور معنی‌داری مناسب است ($t=8/52, P<0.01$).

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید و دانشجویان از بعد محتوایی به طور معنی‌داری مناسب نیست. امینیان رضوی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان "تحلیل محتوایی مدیریت

تألیف بودند. عیدی و همکاران (۱۳۸۶) در مطالعه‌ای به تحلیل محتوای مقالات فصلنامه المپیک از شماره یک تا ۳۳ پرداختند. از مجموع ۳۱۲ مقاله بررسی شده، ۲۲۳ مقاله پژوهشی، ۵۰ مقاله به شکل ترجمه و ۳۰ مقاله به شکل بازنگری بوده است. همچنین هم‌پژوهی محققان نشان می‌دهد ۱ درصد مقالات به صورت یک نفری، ۶۰ درصد دو نفری، ۶۱ درصد سه نفری، ۲۶ درصد چهار نفری و بقیه به صورت پنج و شش نفری ارائه شده‌اند. همچنین، بر اساس همخوانی تصاویر با مطالب ارائه شده، همه کتب (۱۰۰ درصد) دارای همخوانی تصاویر با مطالب ارائه شده، تناسب بین تعداد صفحات فصول مختلف در کتاب بود و فقط رشته مدیریت ورزشی را پوشش دادند. این موضوع دور از ذهن نیست که این کتب فقط رشته مدیریت ورزشی را پوشش دهند زیرا که از دروس اصلی رشته مدیریت ورزشی است. عبدالوهاب (۱۳۹۲) نشان دادند که تولیدات پژوهشی در مدیریت ورزشی، بایستی با یک دید و رویکرد مناسب مورد بازنگری قرار گرفته و در جهت پوشش مناسب حوزه‌های مختلف مدیریت ورزشی هدایت شود. بیان مطالب کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۸۳/۳ درصد ساده، ۱۱/۲ درصد مبهم و ۵/۶ درصد پیچیده بودند که ۵۰ درصد دارای مطالب و مفاهیم جدید و ۵۰ درصد دارای مطالب و مفاهیم نسبتاً جدید بودند و ۷۷/۸ درصد تجدید چاپ نشده و ۲۲/۲ درصد تجدید چاپ شده بودند. ممکن است که علت اصلی عدم چاپ کتب افزایش قیمت کاغذ و عوامل دیگر مرتبط با افزایش هزینه چاپ باشد. همچنین، ۹۴/۴ درصد بین عنوان و موضوع دارای تناسب بودند که از نقاط قوت کتب بود. اریک و کازر (۲۰۱۰) در تحقیقی با عنوان "تحلیل محتوای اصول کتاب‌های منتشر شده در زمینه اندازه‌گیری و ارزشیابی در ترکیه و جهان" به این نتیجه رسیدند که تمرکز کتاب‌های خارجی بیشتر در زمینه‌های تخصصی و مباحث تخصصی‌تر در محتوا و عنوان کتاب می‌باشد. در کنار دانش نظری، دانش تمرین نیز باید در کتاب گنجانده شود.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه اساتید و دانشجویان از بعد ساختاری به طور معنی‌داری مناسب است. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۷۲/۲ درصد داری تصویر و ۲۷/۸ درصد بدون تصویر بودند و همه کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات (۱۰۰ درصد) دارای جدول و نمودار بودند. یکی دیگر از مولفه‌های مهم

جامعه به کتاب رشد جمعیت دانشجویی و افزایش موسسات آموزشی و تحقیقاتی در روند رشد این کتب موثر بوده است. علوی‌نامور، فخری و ساری‌صراف (۱۳۸۸) در تحقیقی نشان دادند که روند نشر طی سال‌های مختلف تا سال ۱۳۸۵ سیر صعودی داشته، ولی بعد از سال ۱۳۸۵ رو به کاهش بوده است که با مطالعه حاضر در تناقض است. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۲۷/۸ درصد کتب دارای ۳۰۰-۲۵۱ صفحه بودند. به هر حال این موضوع بایستی مدنظر قرار گیرد که بین تعداد صفحات کتاب قطع کتاب ارتباط وجود دارد به طوری که اگر تعداد صفحات کتاب کمتر از ۱۵۰ صفحه باشد، کتاب باید در قطع رقعی تایپ و صفحه آرایی شود. کتاب با تعداد صفحات ۱۵۰ تا حدود ۷۰۰ صفحه در قطع وزیری و کتاب با تعداد صفحات بیش از ۷۰۰ صفحه در قطع رحلی تایپ و صفحه آرایی می‌شود. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۵۵/۶ درصد بدون منبع فارسی و ۶۱/۱ درصد بدون منبع انگلیسی بودند. احتمالاً موضوع کمبود منابع فارسی و انگلیسی نشانه ضعف این کتب برای خوانندگان برای استفاده اول استفاده شده در کتب است. شریفی، میرداره‌ریجانی و عسگری (۱۳۹۱) میانگین منابع فارسی و لاتین برای هر مقاله ۲۵ منبع ذکر کردند. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۵۵/۵ درصد کتب ترجمه و ۴۴/۵ درصد تالیف (تالیف گردآوری هدفمند برخی مطالب و کتاب هم قراردادن این مطالب می‌باشد) بودند، که این موضوع نشان دهنده اهمیت منابع انگلیسی این کتب نسبت به منابع فارسی آن است. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۵۰ درصد کتب دارای سه مولف و ۲۵ درصد به ترتیب، دارای دو و بیش از ۳ مولف و ۵۰ درصد دارای سه مترجم و ۳۰ درصد دارای دو مترجم و ۱۰ درصد به ترتیب دارای یک و بیش از ۳ مترجم بودند. این موضوع نشان از کار گروهی در بین اساتید و دانشجویان رشته تربیت بدنی، بخصوص مدیریت ورزشی است. عسگری، الهی و پورسلطانی (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان تحلیل محتوای مقالات مدیریت ورزشی نشریه پژوهش در علوم ورزشی نشان دادند که ۹۲/۹ درصد از مقالات چند نویسنده (بیش از یک نویسنده) دارند که ۳۸/۱ درصد از آنها با سه نویسنده ارائه شده‌اند. ایزدپرست (۱۳۹۳) در تحلیل محتوای کتاب‌های روش تحقیق در حیطه تربیت بدنی و علوم ورزشی به این نتیجه دست یافت که یک کتاب ۳ بار ترجمه شده بود. اغلب کتاب‌های این حوزه ترجمه بوده و تنها ۳ کتاب از ۱۴ کتاب

که خوانندگان متن شما بتوانند به سهولت منبع مورد نظر را یافته و به اصل آن رجوع نمایند. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۷۲/۲ درصد کتب کاملاً منطبق با سر فصل‌ها با مصوب وزارت علوم بودند. این‌دپرست (۱۳۹۳) در تحلیل محتوای کتاب‌های روش تحقیق در حیطه تربیت بدنی و علوم ورزشی به این نتیجه دست یافت که اغلب کتاب‌ها مطابق سرفصل‌ها نبودند که با مطالعه حاضر در تناقض است. به دلیل ناآشنایی مولفان با معیارهای تدوین کتاب‌های درسی، براساس دیدگاه‌ها و سلیقه نویسنده‌گان و مولفان، و بدون توجه به معیارهای تدوین کتاب تهیه شده و با معیارهای مطلوب، فاصله زیادی دارد. بنابراین، لزوم تعیین معیارهای کتاب درسی استاندار، پیش از پیش آشکار می‌شود (قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲). از بین کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۸۳/۳ درصد دارای مقدمه اول فصول و خلاصه، ۷۷/۸ درصد بدون سوال‌های ارزشیابی پایان هر فصل، ۸۸/۸ درصد بدون معرفی منابع کمکی برای مطالعات تکمیلی، ۸۳/۳ درصد دارای معادله‌های لاتین اسمای و اصطلاحات خارجی در زیرنویس، ۸۸/۸ درصد دارای وجود بیان اهداف کل هر فصل در ابتدای آن و پیشگفتار در ابتدای بودند.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه استایید و دانشجویان از بعد صوری به طور معنی‌داری مناسب است. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، همه (۱۰۰ درصد) دارای عطف جلد بودند. عطف کتاب رابط و میان پشت و روی جلد است و وقتی کتابی در کتابخانه قرار می‌گیرد، تنها عطف کتاب دیده می‌شود. به همین دلیل است که اصلی‌ترین قسمت جلد کتاب محسوب می‌شود و آغاز کننده تعامل کتاب با خواننده می‌باشد. بنابراین، باید اطلاعات ثبت شده در عطف کتاب کامل باشد. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، همه (۱۰۰ درصد) دارای قطع وزیری بودند. قطع کتاب همان اندازه درازا و پهنای کتاب است. آلدوس مانوتیوس، نخستین کسی بود که به نقش و اهمیت قطع کتاب در میزان استفاده از آن پی‌برد. اندازه ابداعی او برای کتاب، هم حمل و نقل آن را آسان می‌ساخت و هم هزینه‌های چاپ را کاهش می‌داد. قطع مورد استفاده او «قطع وزیری» بود که جانشین «قطع سلطانی» شد (آژیر و شبیخی، ۱۳۷۳). امروزه قطع کتاب نشان‌دهنده تعداد دفعات تا شدن کاغذ در چاپخانه نیز هست که منجر به تشکیل ورق‌های کتاب می‌شود (سلطانی و راستین، ۱۳۸۰). به طور مثال،

در طراحی کتب که تاثیر زیادی در نحوه آموزش و میزان یادگیری دارد، تصاویر، شکل‌ها و گرافیک‌هایی هستند که در بطن کتاب و در کنار متن گنجانده شده‌اند. از آنجایی که بیشتر کتب دارای تصاویر، شکل‌ها، نمودار، ... می‌باشند، می‌توانند در درک بهتر مطالب به فراگیران خود کمک کنند. زبان تصویر برای نشر دانش، مؤثرتر از هر وسیله ارتباطی دیگری است. زبان تصویر به انسان امکان می‌دهد که تجربه کند و تجربیاتش را در شکلی قابل مشاهده مستند سازد. ارتباط تصویری، ارتباطی جهانی و بین‌المللی است. چرا که محدودیت‌های تحمیل شده توسط زبان، لغتنامه و دستور زبان را ندارد و یک بی‌سواد هم می‌تواند مثل شخص تحصیل کرده‌ای آن را بهفهمد (احمدی، ۱۳۸۹). رضوی و نظرعلی (۱۳۸۶) در تحقیقی با عنوان "تحلیل محتوای کتاب تربیت بدنی (۱) اول دبستان آموزش و پرورش ۱۳۷۹" بر اساس تصاویر پسران پیش از اندازه توجه شده است. همه کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات (۱۰۰ درصد) دارای منابع الکترونیکی و علائم سجاوندی بودند. علایم سجاوندی برای روشن کردن معنی و مشخص کردن آغاز و انجام عبارتها و جمله‌ها و بندها در نگارش به کار می‌رود. این نشانه‌های نوشتاری هم نامیده می‌شوند، نشانه‌هایی هستند که برای آسان‌تر خواندن یک نوشته، بیان یک احساس، فرمول نویسی در ریاضیات و غیره و یا ایجاد دگرگونی در تلفظ واژه‌ها به کار می‌روند. همچنین، کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۷۷/۸ درصد دارای واژه‌نامه و ۸۸/۸ درصد دارای منبع بودند. واژه‌نامه منبعی مرجع است که اطلاعاتی راجع به گروهی از اشکال زبانی شامل کلمات، عبارات، کلمات اختصاری، پیشوندها، پسوندها و بقیه عناصر کلمات که به شکلی نظاممند، معمولاً به ترتیب الفبایی، لیست شده‌اند، می‌دهد. این اطلاعات شامل توضیح معنای کلماتی که در واژه‌نامه آمده و موارد و طرز بکار بردن آنها، اطلاعاتی درباره شکل یا اشکال املایی، هجابتندی، تلفظ، مترادف‌ها، ریشه شناسی و مشتقات کلمات می‌باشد. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۶۶/۷ درصد فهرست در انتهای کتاب و ۳۳/۳ درصد در انتهای هر فصل بودند. فهرست منابع، باید حاوی مشخصات منابعی باشد که در تهیه نوشته خود مورد استفاده قرار داده اید، مثل کتاب، مقاله چاپ شده در یک مجله، جزوه آموزشی و یا حتی مطلبی در محیط وب (اینترنت). این مشخصات باید به صورتی نوشته شوند

شخص با قلم خویش، نوعی متفاوت از قلم دیگری می‌نویسد، فونت‌ها هم مثل هم نیستند و هر کدام شکل منحصر به فردی دارند. در حد امکان باید سعی نمود تا از فونت‌ها به خوبی استفاده کرد و هر کدام را در جای خود به کار برد. کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، ۵۵/۶ درصد تصویر تا حدودی گویای عنوان کتاب و تصویر غیرمرتبط با عنوان کتاب بودند و ۸۳/۳ درصد صفحه آرایی با کیفیت و ۱۶/۷ درصد تا حدودی با کیفیت بودند.

با توجه به یافته‌های حاصل از مطالعه وضعیت کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات از دیدگاه استادی و دانشجویان از بعد محتوایی مناسب نیست ولی از بعد ساختاری و صوری مناسب است. به هر حال، کتاب درسی خصوصیات و ویژگی‌های متنوع و بعد گوناگونی دارد. داوری درباره آن مستلزم ارزیابی همه جانبه و نقد و بررسی کتاب از جنبه‌های گوناگون، از جمله محتوایی، زبانی، ساختاری و شکل ظاهری است.

کاغذ دو ورقی با چهار صفحه در قطع رحلی، چهار ورقی با هشت صفحه در قطع وزیری، و هشت‌ورقی با شانزده صفحه در قطع رقیعی برابر است (صفایی، ۱۳۸۱). کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، همه (۱۰۰ درصد) دارای گرافیک کوآرک بودند. گرافیک در معنای لغت به معنی ترسیم و نگارش است. هنر گرافیک نوین با مسائل ارتباط محیطی تداخل دارد، پس این هنر علاوه بر خط و رنگ، به عناصر بصری دیگری چون حجم و نور کمک می‌کیرد.

کتب مدیریت و طرز اجرای مسابقات، همه (۱۰۰ درصد) دارای صحافی با کیفیت بودند. همچنین، ۷۷/۷ درصد جنس جلد شومیز و ۱۶/۷ درصد گلاسه بودند. جنس تشکیل دهنده کتاب برای محافظت و عمر بیشتر کتاب انتخاب می‌شود. از لحاظ نوع فونت، ۶۶/۷ درصد نازنین، ۱۶/۷ درصد زر ۱۱/۲ درصد لوتوس و ۴/۵ درصد میترا بودند. فونت‌ها در زبان فارسی به آنها قلم گفته می‌شود در جایگاه خود حائز اهمیت هستند. همان گونه که هر

منابع

- ایزدی، صمد؛ عابدینی، میمنت؛ منصوری، سیروس (۱۳۹۰). تحلیل محتوای تربیت بدنی در کتاب‌های درسی دوره ابتدایی، پژوهش نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، شماره ۱۳.
- ارضی، احمد (۱۳۸۸). شاخص‌های ارزیابی و نقد کتاب‌های درسی دانشگاهی، فصلنامه پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، شماره ۲۱.
- پارسا، محمد (۱۳۷۴). روان‌شناسی تربیتی. تهران: انتشارات سخن.
- حسینی، سید احمد (۱۳۹۲). از زبان مدیر کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی وزارت آموزش و پرورش: چهار نکته درباره چاپ کتاب‌های درسی امسال.
- رحمانی، مریم (۱۳۹۲). تحلیل وضعیت کتب مربوط به درس مدیریت سازمان‌های ورزشی در دانشگاه‌های ایران. پایان نامه ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور.
- رضی، احمد (۱۳۸۸). شاخص‌های ارزیابی و نقد کتاب‌های درسی دانشگاهی. سخن سمت، شماره ۲۱، بهار ۱۳۸۸.
- رضوی، آمنه؛ نظرعلی، پروانه (۱۳۸۶). تحلیل محتوای کتاب تربیت بدنی (۱) اول دبستان آموزش و پرورش ۱۳۷۹. پژوهش در علوم ورزشی، شماره یازدهم.
- قاسمی، حمید و همکاران (۱۳۹۱). مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی دانشگاهی با تاکید بر دانشگاه پیام نور، ویرایش اول.
- کشکر، ساراء، قاسمی، حمید و تجاری، فرشاد (۱۳۹۰). مدیریت بازاریابی ورزشی. تهران: علم و حرکت.
- ماهnamه صنعت چاپ، شماره ۳۸۱ دریافت شده از: <http://www.iranprint.com/fa/mag/inmag.php?id=1913>
- معتمدزاد، کاظم (۱۳۷۱). وسائل ارتباط جمعی. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی(چاپ سوم).

نوریان، م (۱۳۸۷). بررسی چگونگی به کارگیری اصل تاکید در طراحی تصاویر کتاب‌های درسی پایه دوم و پنجم دوره ابتدایی. *اندیشه‌های نوین تربیتی*، دوره ۴، شماره ۳

نیک نفس، سعید؛ علی آبادی، خدیجه. (۱۳۹۲). نقش تحلیل محتوا در فرآیند آموزش و طراحی کتاب‌های درسی. *مجله جهانی رسانه*، دوره ۸، شماره ۲

<http://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8>

<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13920615000404>

Francisco M Esteves et al (2012). *Sustainability in the Information Society: A Proposal Information Systems Requirements in View of the DPOBE Model for Organizational Sustainability*. Conference on ENTERprise Information Systems / HCIST ° International Conference on Health and Social Care Information Systems and Technologies.

S.J. Harrington, T (2005). *Corporate culture, absorptive capacity and IT success*. Guimaraes / Information and Organization

N.M. AbuGhazaleh et al (2012) .*Perceptions and attitudes toward corporate website presence and its use in investor relations in the Jordanian context*. Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting.

